

სწოლის უპრსელი

სურათებიანი დამატება

13

დამატების № 27.

კვირა 10 თებერვალი 1902 წ.

გაზეთის № 1722.

ზ ა მ თ ა რ ს

გასაღებუ სიმკვრე შენი,
შევიწოე კატობობას;
დექე სანდალი, თბალი, ქვრივი,
შევეს ვრაჯა და მოძინება...

უმატე სუსხებს, უმატე ქარ-ბუქს,
წამოუძინე ზღა ნიაფღარი!
ნუღარ, გენება შენს მოქმედებას,
ვით სანინებას, ასე სსზღვარი.

მოუტე უღვრი, სუსტი, ძალ-მოკლებული,
სისხლი ადნე კოჭვობანს;
ღუბი ენა, შევეს ზღა,
მოღად გააშუშე სიცივისგან.

მათ არ აშინებს შენი შეფობა,
მე უსუღდებული დღე-მოკლებული;
მოგა დრო, როგა გავგვებო ფრთები
ფართოდ გაშლილი, სისხლ-მოგნებული.

მოგა დრო, როგა შენი ქარ-ბუქსი,
შეგერი ზუსუნა გულს არ ზარბაქს,
ღვი სუსხების ხმა აშხარზენა
გაწვეტილიყოს, ადარ ამოღეს.

მოგა დრო, როგა მზე თქრის-ფერი
თავის სხივებით სულ-გულს გავვითობს;
შენგან მწარ დღეებს, გამოვლიდს ჩვენსას
გადგეგვიწყებს, სსხელს გაგვირბას.

გამოგონებდება ქვეყნად გნოგელი,
მოღად დაგეურებს კავთ მოძინებას;
მათ უღად დასძღვს შენი ბორბოტი
გვი სსსტავი ძალ-მოძინებას.

ჩემი სამშობლოს ტურფა ბუნება
დავსე ვამარგული, დახმალეული,
მწვენი ზვერდის კასს ჩაიგვას
ფეგებული, გამოსწავნებული.

აკტო მიქელაჟი

ხ ე მ ს უ რ ი

ბჭოლისში უოფნის დროს 1901 წ.

(შობაბედილობანი ხესტარ-წარმომადგენლისა)

როგორც მოგესტენებთ, ხესტარებიდან სულ 15 კაცი იყო დანიშნული წარმომადგენლად, სოუბილეო დღეებზე. მათ შორის ერთი ჩემი კი ნაწინობი ხესტარი გიორგი დიკლარტიკ ერაი. გიორგიმ, რომელსაც მეტ სახელად მითიულ ცხაბიან ხესტარები, უნახველი არ ვამიშო, როცა ქალაგიდან დაბრუნდა. მე იმ წამს მივიცი კითხვა შესახებ იმისა—ღორდა თუ არა ხესტ-

სურებიდან ქალაქს წასვლა. მითიულმა ჯერ მოკლედ მიმასუ-
ხა:—„ბებერ არაფრადიო, წანწილის მიატ¹⁾ არა იყო რაო“,
მაგრამ რო შემატუო, ამ მოკლე პასუხით არა ვემყოფილ-
დებოდი, თავიდან დანიშნო:

ხესტარი

—„ამაგ მაილა ხესტარეთ გარმოფენა იქნებისო, და ხესტარებ იბარებუთ: ორ ორ კაცი საზოგადოებაზე, შესამე მამასხლის უნდა გეტანებოყო. მე ხვეში კავკავისკენ ვახლით საგატრო რაი მქონდ საყიდი ზოგ მატულ ზოგ ტუვი; ისეებ მინდოდ; ზოგ თაფლ მქონდ გასაყიდ. მემარ უნემოდ ეთყო პრიშტეს, დევნებე, რომ მიიულ უნდო იყოსო. რომ მივედი ხედიდან, ჩემ ნათლიმამა ბაბომა შამატყობინა, რომ ესრ მე და შენ უნდა წავითათო. არაყ უნდა გამოგვებდ თან წასაღებლად, უნდო დავეფლო გზაზედ, მაგრამ აღარ იქნა დროება. ავგან-ქარეს, და ოთხშაბათს ვეგებავრდიოთა. იმ დღეს აქ, შენც²⁾ ხო ღნაზე. ჩამავედით ბარისასოში. ხუთშაბათ ჩავედით მალა-როში. აქ მიტყულ მთის იქეთელი³⁾ შეგებდა და გეთობარ, რომ—„ომიო, იბიტომ ასა⁴⁾ ხალს დაბარებულეთო“.—ჩვენ ვიფი-ქრეთ: ჩვენ სადა გვიდ გავეცივენენ შად ვორთო⁵⁾. გთვას, გზიდან გავევიარენ ორნი. ჩვენ დავიწყით სიცილი ამა-ლიან დიკტურად მაქკულანო რომ წასულანო. გინდ ომი იყოსო ერთ დღეთო სიცილილისო, გინდ ომი იყოს გინდ ღნინი⁶⁾. პარსკეე დღით გავწითა და „სისაურთ სეჯეგობა-ში“ ჩაველოთ; თიღლი⁷⁾ ზეფთ ასა იქ სალოკავიო ლიცი-ლოლებენ სისაურთ, ჯაჯეთის ყელში, რომ გავაეაღთ იქ ასა სოთღებენ. შობთ ჩაველოთ თიანეთში. თიანეთში ჩვენი ღაჩა-

1) მტეი. 2) ელიომ მე. 3) ქისტის. 4) არის. 5) თვადიფი დუ-შეთიდან შნ გრტე მტე.

ზარეული უზარეულია. —სურათი გ. ბუგურას

ლნიკ შავივხა და გვით: —„მახელითაო? —„გახელითაო? —
 „დაიკადეთო, მოითმინეთო დილაზე ბილეთებსა და ფულს
 დაგირიგებთო და ისრ წაიღეთო“. ჩვენ გამაცხადილი მეორე
 დილაზე მიველით ფულად სამ მანათ და სამ აბაზი და ბილე-
 თები ლურჯი ფერისა მივიღეთ ჩემ ამხანაგ ხეცსურებ ამბობ-
 დასა რომ თიანეთით ცხენით აღარ წავიყვიანენ, ტროიკით უნ-
 დო წავიდათო, აიტომ ჩვენმ მამასახლისმ ბათირამ უთხრ
 ლახალინის: მე ცხენ გავატანეთ; იყო ბრძანებთო წინათო რომ
 ტროიკით უნდო წავიდათო. მემრ ლახალინეც უთხრა: შენ ბი-
 კო რომელი წითელი კერცხი ხარო რომ ტროიკით ვაგზავ-
 ნათო. ჩვენ ტროიკა თვითონ გვეკორდებსაო. მივიღეთ ფული
 და გავწიეთ და ლულულ სოფელში¹⁾ დავედეთ გვრ იყო
 ბრძანება. ჩვენ ყახხ გვეტრანა—ქართველ იყო და ურადნიკო
 რუს, ჩვენ სოფელი არ შევსულივით იქ მარჯვეს დაგრიით
 სოფელსთან ახლოს. მეორეს დილით შევსეთ ერთი ჩარექ
 არაყი და წავიდით. ვიღინეთ²⁾ ჩავიარეთ, ყელბ³⁾ გარდავი-
 არეთ და ჩაველით ცხვირუპიში. იქ კიდე შევექიფეთო ლა-
 მას ლახათია არაყ გადავყარით, თუნ⁴⁾ მაშინსად ქეთ არ
 გვაკლდა. ქეთის შამდე შევსხელით ცხენებზე და გარდავ
 არეთ პატარა ყელო⁵⁾ და გაუნდით „შინსად ხეზე⁶⁾“. იქ ლუ-
 ქან იყო გვინდოდ დაველოცე, პურ გვექამ, მაგრამ მაგვრანეს
 ურადნიკი, ყახხამა და გავყერენეს გდანზე. იქ იყე ჩვენთვის
 ალაგ. იქ უნდო დავმგარიყავით, ისრ იყო ბრძანებათი. ჩავე-
 ლით ალაგია სადაც იყო დღიწული ღუქანი გლდანზე წინ
 ჩასულ ხეცსურებ დამთვრალიყუნეს და ერთ უცხო ეტროდეს
 ხანჯრებთ: აი ოთხი იმედან შვილი და ჩაღბო ხანჯრული
 გამაწილეს ურადნიკებ წაართვის ხანჯრებ, დამწილ ხალხი,
 და უნდო დამდარაყენენ. ზოგ, ერთივე ვაიწიე წუხუ-

ლავ¹⁾ ქვეითთ ვიარო უნდო ჩავიდეთ დღისევე ქალაქ. ურად-
 ნიკ და ყახხამ არ გაუტის²⁾ არ იქნებისო, ხელ დლით
 გვრ ასა ბრძანებთი სრუ ქუჩით უნდო ვავიდათო. ჩვენ რამ-
 დენმავე უთხრილით ყახხ-ურადნიკს რომ ცხენებს ვაძობთო
 აქვე ახლოს მამულებშიო. კარგო, გვითხრიდეს წაღით და
 დილა ადრე მიველითო. ჩვენ სამ კაცნი ხეცსურნი და თუნ³⁾
 ასე ცხრა ათამდე, სრუ გველით, ტბა-ქაობ მდგარიყო რა-
 დაცა ასურებულო⁴⁾ და იმის ნაბირს დავედით. გავათენეთ იმ
 ღამეს და დილით ადრე წამველით, რომ წავეს ხალხიო. რომ
 მიველით ქუჩებშიდა ხალხი ფშაველ-თუ-შხეცსურნი და სხვა
 ქართველნი ვინც იყო დაბარებულნი. ორშაბათ დილით წავე-
 ლით სრუ რაც კი ვიყავით ქუჩათ ქალაქისაკენ. ლილვლებ⁵⁾
 მითხოვლები⁶⁾ ერთ ორ სამ გვეტანენ და მიველით ღრმ-
 ელვებს ღუქანთან და შევიყარენით. დავაწუნეს ოთხ-ოთხ კაც
 და მიველით მხრის-მხრის. გახი ჩვენა და თუმებ ვმდ-
 როდ მხიარულბათი გვექონდ ომ რაიმ გვექონ. ქალაქი გავე-
 ლით და მოვებენით ქალაქს, მაშინვე რომ ღვას იმის ბოლოზე
 და დავყვიეთ. ქალაქშიდ რომ მიველით წითელ და თეთრ ალა-
 ნი იყო ვაკიდებული ხალხი იყო სრუ მოქუჩებულო. მელუქ-
 ნეებ გამაღიოდეს და გვეითიდეს „ბიკო, რა ამბავი ასა, სად
 მისდხართო“ ჩვენ კიდევე არ ავძობადითა, იმით რომ ჩვენ იქით
 დავგიბარნეს და ამით არ ეცოდინებოდა რა იქნებისო? ჩვენ
 ვიღინეთ ვიღინეთ⁷⁾ და ერთ ატალახებულ სადგომში მივეტ-
 რნეს. უნდო იქ დავმგარიყავითო ეგვა დღიწულიო გვი-
 ხრიდეს. ჩვენ მივაბ მოვაბ ცხენები და დაწვეეთ ყახხასა, სად
 ურადნიკსა ჩვენ ამაში ვერ დავედებთო⁸⁾, ისინი ჩვენ ღრ-
 ჩანლოკან წავიდნეს ვასავებოდალ უნდო, რა ალაგ მიველ
 ნათ. რომ მივიდას მერე, წამაღითო გვითხრიდეს და ვეყარე-

1) ღრმელები თიანეთთან და შირაქებულო. — 2) ნიკარეთი. — 3) თუ-
 ნი. — 4) თუნდი. — 5) შილა. — 6) გლდანთან მ ვერსხვა.
 1) იმ დაქვე. — 2) არ გავსეს. — 3) ახმარებულო. — 4) ქიტინი. —
 5) ვიარეთ.

14
საქართველოს
საბავშვო

ნით ხალხი და გაგვიძღეს და წაველით ვინ იცის სად მიუღიოდითა; მიველითა, ერთ რაღაც ბარანკოვის ხილს გაველით და ხილ შუა ჩაველით და სადგომი მოგვეცეს და კიდევ დავეინათეთ რომ ხალხი ას მოსული, ყველა იქ იყვნენ მოსულნი. ეს დრო სადილობისა იყო. ორშაბათი დღამადა და სამშაბათი გამაგვიცხადეს დაისვენეთ ეხლაო. სამშაბათს ჩვენ დავისვენეთ ბათირა, აბაი, და ჩალხი წაიყვანეს არ ვის სად,

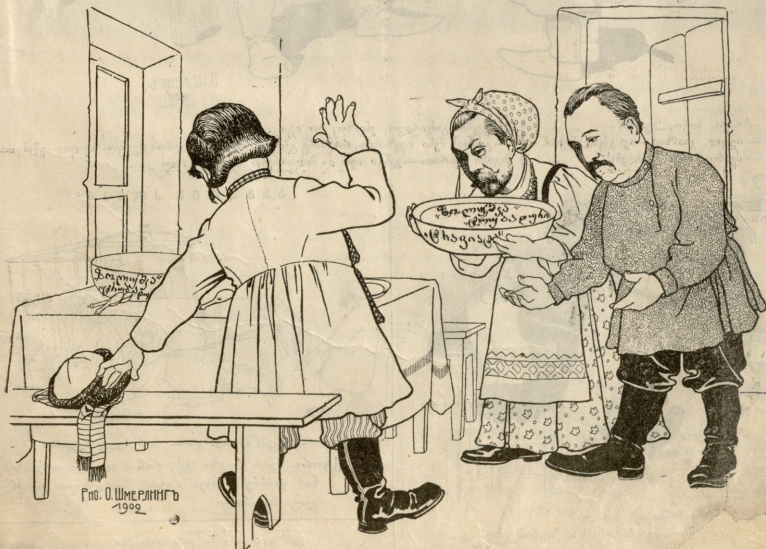
ღაიკის ტალეგარ - მანდილი, ფაფანაკი, სტანებოდათ ისინი წაიღას. რომ დაბრუნდნენ ჩვენ ბათირას ვკითხვილით სად იყვნენ. ბათირამ ვკითხბი: „კაცო თქვენ რომ მიძახლით გამვედ გვიძახიანო, მე გავედ და ჩვენ ნაჩაღნიკ ყოვილიყო. „ნაჩაღნიკ აღღვერძე ლაო, უთხრიდი“, ნაჩაღნიკ მით მამასახლისო ორ ბიჭ სხვა დაამზადენ თავის იარაღითაო და თრიატრში წავედათაო.

(შუშუღი იჭება)

მინს პერა ქ. უკმახაშო.—საკეთესო ქება, სადგ მხოლოდ იორიოდე სახლი კაღურას დანგრევის.

ბ ვ ი ლ ი ს ი ს ო კ ა რ ა

რის. O. შმერლინგ
1909

— შაირთათ კადე! ერთი თუფშიც!.. ძაღან გემრადელი საჭუქეაია!

ქუთაისის ბანკები

0. ШЛИНГЪ.
1902

— რაჟა, ბიჭო, ზუთისა?
 — იეუბა, კნაზო—თუ გეცნა შაური.
 — ძვირია, რაჟა შეიძლება!

— უფრო გაძვირდება, კნაზო, ხო იცო...
 — გმინავს შენი თვეზებით, როგორც ბერტო, ბიძაკელა; დროს დევესი თვალი—უწინ თითონ
 შავისი ქვირითა—ქეტი იყო და მილიონებსა შობებდა, ახლა კი...

— მიმართე სადილი.
 — აჰ, ვერ პატონებს არ მიურთმევიათ!!
 — თითქმის ჭამეს თუ არა, მე მიმართე.

„ ა ვ შ ა ლ ი ს კ ო ნ ე ა “

მგზავრა. რას სცემ, შე თვაქსტრო, ხომ ხელეგ შევდარია!
 კონდრუქტორა. შეუცი რა გზა აქვს, რომ არ ადგეს, თითონ „საქონა“
 უმრანებს. ნახეთ როგორ შავრდენივით გაფრინებს ცოტა
 მოთამაშეთ!

გამომცემელი და დრ. რედაქტორი ალ. ჯაბაძე